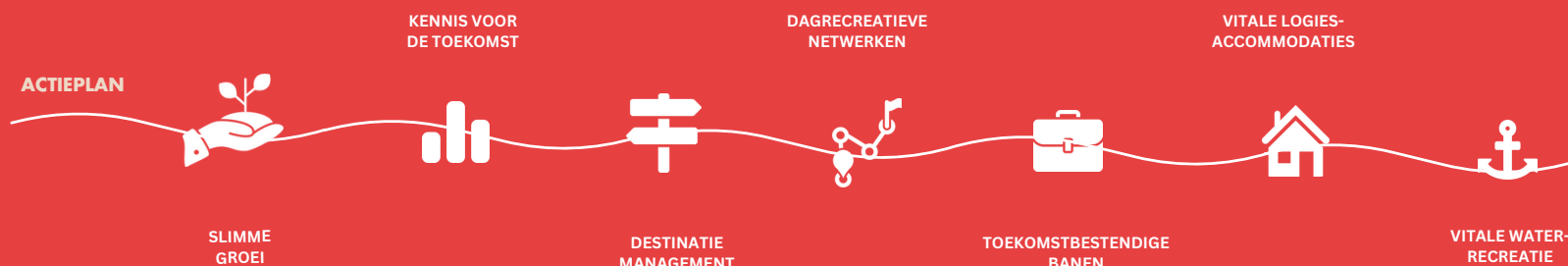

ACTIEPLAN CIRCULAIRE GASTVRIJHEIDSSECTOR

IN OPDRACHT VAN PROVINCIE FRYSLÂN
VANUIT HET UITVOERINGSPROGRAMMA GASTVRIJ FRYSLÂN, OPGAVE SLIMME GROEI

CONCRETE ACTIES INBEDDEN EN VERBINDEN MET ALLE 7 OPGAVES VAN HET UITVOERINGSPROGRAMMA

IMPACT & POSITIE IN HET CIRCULAIRE SPEELVELD

IMPACT

- IMPACT IN DE TOERISTISCHE KETEN: **VERVOER, VERBLIJF, VERMAAK**
- IMPACT OP DRIE NIVAU'S **BEZOEKER, BEDRIJF, BESTEMMING**

POSITIE

- **DICHT OP DE CONSUMENT; INSPIREREN & INFORMEREN**
- **AFNEMER VAN PRODUCTEN: LAUNCHING CUSTOMER & LOKALE INKOOPKRACHT**

AMBITIES & DOELEN ACTIEPLAN CIRCULAIRE GASTVRIJHEIDSSECTOR

IMPACT

- 500 Friese recreatie ondernemers actief met circulair ondernemerschap
- 10 gemeenten hebben CE als uitgangspunt
- Fryslân staat in top 10 van Green Destinations
- Circulaire vrijetijdsactiviteiten goed vindbaar voor gasten en bewoners.

Bezoeker/bewoner: kiest voor kwalitatieve circulaire vrijetijdsactiviteit of vakantie
Bedrijf: heeft in bedrijfsvoering circulaire- en betekenis economie als uitgangspunt
Bestemming: zet actief in op ontwikkeling & propositie van circulaire bestemming

Resultaten actieplan '21-'23

- 110 ondernemers getraind in een meerdaagse cursus
- 346 ondernemers volgden een workshop of themasessie
- 655 ondernemers woonden een presentatie of bijeenkomst bij
- 15 gemeenten aan de slag met duurzaam in beleid en/of uitvoering
- Duurzaam aanbod vindbaar voor bezoekers bij Visit Wadden en Merk Fryslân
- Kansen gastvrijheidssector geagendeert bij circulaire economie en vice-versa

De Friese gastvrijheidssector biedt **100% circulair vervoer, verblijf & vermaak**. We bieden daarmee 'het podium' waar circulaire ambities en toepassingen maximaal getoond en ervaren worden.

Actieplan Circulaire Gastvrijheidssector

SLAGVAARDIGE
VROLIJKE
SAMENWERKING

provincie fryslân
provincie fryslân

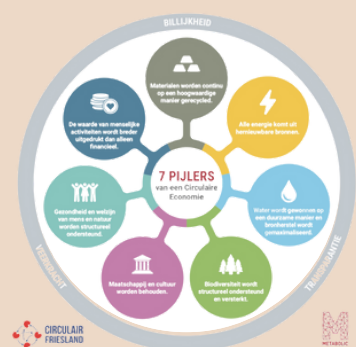
yn business
Versterkt de schakels in uw keten

BASIS VAN DENKEN EN HANDELEN: 7 PIJLERS VAN CIRCULAIRE ECONOMIE

Van de circulaire economie bestaan veel definities, die in essentie op hetzelfde neerkomen van VERbruiken naar GEbruiken. De circulaire economie gaat verder dan het sluiten van kringlopen. Het doel is een veerkrachtige, inclusieve samenleving te ontwikkelen. In Friesland en in het actieplan hanteren we niet een definitie maar benaderen we circulariteit vanuit een breed en integraal perspectief, onder andere aan de hand van de 7 pijlers van de circulaire economie opgesteld door Circulair Friesland en Metabolic.

Alle info over de 7 pijlers

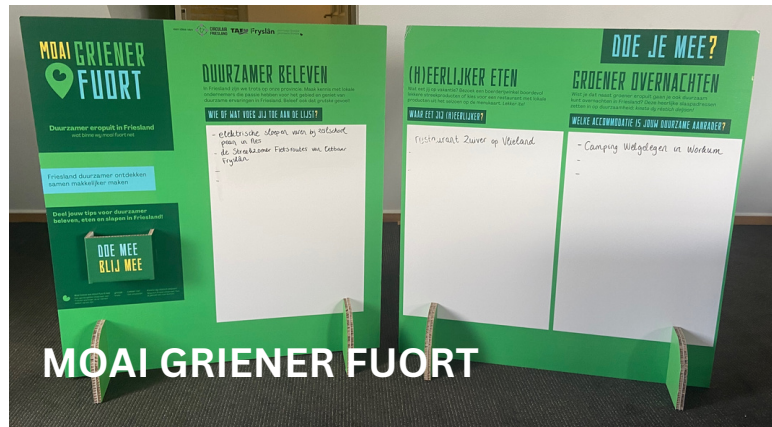
WAT HEBBEN WE GEDAAN

INFORMEREN & INSPIREREN

- OVERIG INSPIREREN & INFORMEREN**
- THEMA SESSIE AQUATHERMIE
  - TRAINING GROEN COMMUNICEREN
  - WORKSHOP BIODIVERSITEIT

WAT HEBBEN WE GEDAAN

ONTWIKKELEN, STIMULEREN
ONDERZOEKEN & SAMENWERKEN

GREEN KEY/BLAUWE VLAG!

40 DEELNEMERS

CIRCULAIR AAN!

9 DEELNEMERS
9 DEELNEMERS

STIMULERINGSREGELING VERDUURZAMEN GROEPSACCOMMODATIES

26 AANVRAGEN

CIRCULAR HOSPITALITY FRIESLAND 5 NOVEMBER 2020

HANNEKE SCHMEINK INTRODUCTIE
LOKALE ALTERNATIEVEN
(VAN RESTAFVALS)

PROBLEEM ALTERNATIEF
DUURZAAM = DUUR

MAAR: HET KAN VRIJLIEK!
EN KAN BUSINESS CREËREN
ZONDER PLASTIC

KARIN VELDHOVEN

KOPLOPER PROJECT

23 DEELNEMERS

FOOD WASTE CHALLENGE

12 DEELNEMERS

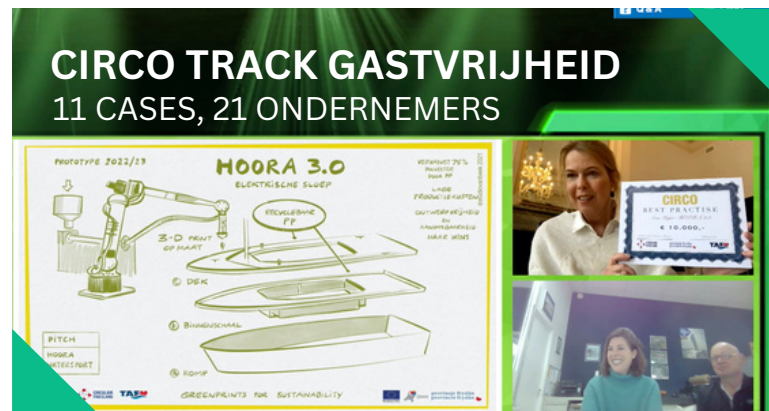

VERKENNING GREEN DESTINATIONS

VERBINDING ZEELAND

OPMAAT NAAR EUROPESE REGELING

CIRCO TRACK GASTVRIJHEID

11 CASES, 21 ONDERNEMERS

KENNISTAFELS

5 EDITIES

HERSTELPROGRAMMA BIODIVERSITEIT

CIRCO ONTWERPTABEL

6 SESSIES

VERBRUIK GASTVRIJHEIDSECTOR | CAMPINGS

GRONDSTOFSTROMEN- ANALYSE

SLIEPEN YN 'A TAKOMST CIRCULAIR GASTVRIJ BOUWEN

- OVERIG ONTWIKKELEN, STIMULEREN & ONDERZOEKEN**
- VERKENNING CIRCULAIR AFVALSYSTEEM
  - CIRCULAIRE ECONOMIE IN RECREATIE EXPERT TEAMS
  - CE IN GEMEENTELIJKE BELEID & UITVOERING
- OVERIG SAMENWERKEN**
- COMMUNITY PLASTIC VRIJE WADDENZEE
  - CIRCULAIR KWARTIER
  - BEGELEIDEN STUDENTEN & STAGIAIRES
  - KOPPELKANSEN VERKENNEN MET REGIONALE ENERGIESTRATEGIE, MOBILITEITSTAFEL, FRIESE INKOOPACADEMIE

INSPIRATIE, TOOLS EN INSTRUMENTEN OM BLIJVEND TE GEBRUIKEN

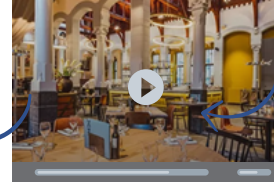

5 x Inspiratie video's

Laat je inspirerende door toeristisch-recreatieve ondernemers die de 7 pijlers van circulaire economie hebben toegepast in hun bedrijf

It Dreamlân

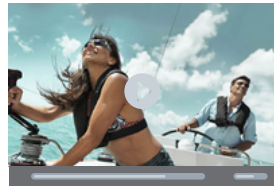
Post Plaza

Strandtent Sjoerd

De Laape

Skips Maritiem

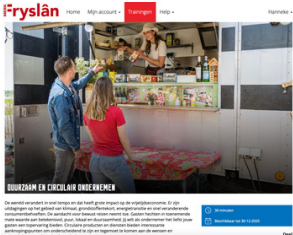

MAAK GEBRUIK VAN MOOIE TOOLS EN DIGITALE INSTRUMENTEN

E-Learning

In 20 minuten snel wegwijs worden in circulair ondernemen in de gastvrijheidssector

Inspiratie route

Op zoek naar inspiratie over concrete toepassingen in je eigen bedrijf? Dan is het waardevol om de Friese inspiratie route circulaire gastvrijheidssector te bekijken. Aan de hand van de zeven pijlers krijg je praktische tips, suggesties die wat meertijd of investering vragen of verdiepende info.

Circulaire Tool

Wil jij zelf aan de hand van de zeven pijlers aan de slag? Maak dan gebruik van de Circulaire Tool ontwikkeld vanuit Vitale Logiesaccommodaties in samenwerking Donker Design. Aan de hand van inspirerende voorbeelden en praktische vragen.

PRAKTISCHE & INSPIRERENDE FACTSHEETS EN LEUKE GASTINFO

AFVALKOMPAS

voor ondernemers in de gastvrijheidssector in Fryslân

Wat kan jij met jouw bedrijfsafval in de Friese gastvrijheidssector? Restafval kan vaak niet worden hergebruikt, maar kan ook worden omgezet in waardevolle grondstoffen. Ook is wetgeving omtrent bedrijfsafval in gebied van afvalbeheer. Zij als ondernemer regelt zelf jouw afval, vaak anders. Tijd om iets te doen. En missie begin je en wat zijn op dit moment jouw mogelijkheden?

#FRYSLANGAATOPWAART Vakantie Checklist

☐ TV	☐ Koelkastapparatuur
☐ Computer (sluisdeks, laptop)	☐ IJspomp
☐ Gasfornies	☐ Wasdroger
☐ Audioapparatuur	☐ Koffiezetapparaat
☐ Overstappers, receivers, speakers	☐ Huishoudelijke apparaten
☐ Modem en routers	☐ Strijper
☐ Afval- en kapverwijderingsmiddelen	☐ Handdrager
☐ Afvalzakken voor huisvuil, textiel en andere	☐ Stofzuiger
☐ Elektrische apparaten	☐ Stofzuiger
☐ Lampen	

Vergeet ook niet: Scheel de houder/hoes van je waterkoker of koelkast, het afval van de koelkast, het afval van de koelkast, het afval van de koelkast, het afval van de koelkast.

SLIM MET ENERGIE "TRIAS ENERGETICA"

Nederland heeft de doelstelling om in 2050 van fossiele brandstoffen af te stappen en volledig op duurzame energie te draaien. Fossiele brandstoffen zoals aardolie en aardgas die van stouwen tot onze plekken te vinden worden raken langzaam op. De schaarste heeft geleid tot een hoge prijsstijging op de energiemarkt en heeft vele mensen enorme zorgen gebracht. Jullie in deze tijd is het belangrijk om aan de slag te gaan met besparingsmaatregelen. Je kunt vandaag beginnen om de eerste stappen te zetten naar een toekomstbestendig pand en bijlagen aan een beter milieu. Minder energie gebruiken betekent ook geld besparing op lange termijn, je slaat hiermee dus twee vliegen in één klap.

Wet je dat:

- Een vrieser moet een laag (je van 1 cm dik ongeveer 20% meer energie verbruikt)
- Je maar liefst 20 minuten kunt koken op 1 bananenblijf die verwerkt is tot blosjes?
- Een LED scherm 1/10 van een plasma scherm gebruikt?
- Een energielabelmanagement systeem in een groot gebouw tot wel 40 a 50% energie kan besparen. Samen met een slimme meter kan dit nog meer besparen.

SLIM MET WATER IN DE GASTVRIJHEIDSECTOR "TRIAS AQUA"

Wet je dat:

- Wanneer heb je in Nederland water in overvloed? Door de klimaatverandering neemt wereldwijd de waterschaarste toe en ook in Nederland krijgen we steeds meer te maken met droogte. Dit kan gevolgen hebben voor de toeristische sector. Het is belangrijk om water te besparen en te hergebruiken. Dit kan gedaan worden door de waterdruk te reguleren, de waterdruk te reguleren, de waterdruk te reguleren, de waterdruk te reguleren.
- Wanneer heb je in Nederland water in overvloed? Door de klimaatverandering neemt wereldwijd de waterschaarste toe en ook in Nederland krijgen we steeds meer te maken met droogte. Dit kan gevolgen hebben voor de toeristische sector. Het is belangrijk om water te besparen en te hergebruiken. Dit kan gedaan worden door de waterdruk te reguleren, de waterdruk te reguleren, de waterdruk te reguleren, de waterdruk te reguleren.

Hoe ziet jouw organisatie er over tien jaar uit?

Doelen/mijlpalen/kantelpunten

Wat doe je al? | Circulair ontwerpprincipes | Wat ga je doen?

Pijler 1: Ontwerpprincipes

1. Het gebruik van materiaal dat geen negatieve impact heeft op het milieu.
2. Het gebruik van duurzame energiebronnen.
3. Het gebruik van lokale producten.
4. Het gebruik van duurzame materialen.
5. Het gebruik van duurzame materialen.
6. Het gebruik van duurzame materialen.
7. Het gebruik van duurzame materialen.

Salade van lokale groentes

Chef Jauke Sikema van Leerbedrijf Bistro Pinot, Grou

Bereidingstijd: 20 min | Hoeveelheid: Voor 4 personen

Werkwijze:

Je kunt de ingrediënten voor dit recept halen bij de volgende nummers in de route:

- 2 - Doarpwinkel Aldegea,
- 5 - Kwekerij Trimpe
- 7 - De Eerlijkheid

Best practise database Foarriners

Om de ervaringen en kennis van duurzame circulaire ondernemers onderling nog beter te delen is een digitale kaart ontwikkeld. Daar kunnen ondernemers elkaar vinden en praktische tips en voorbeelden delen om elkaar te inspireren en informeren over duurzame circulaire toepassingen.

Circulaire Kletspot

Ga circulair in gesprek met je gasten en medewerkers aan de hand van de Circulaire Kletspot vol met leuke vragen ontwikkeld door Regio Zuidoost Friesland: Het Andere Friesland.

Circulaire Gastvrijheidsroute Fryslân

Achtergrondinfo over circulaire economie, factsheets, tools in Fryslân en daarbuiten. Je vindt het op de website www.circulairgastvrij.frl

